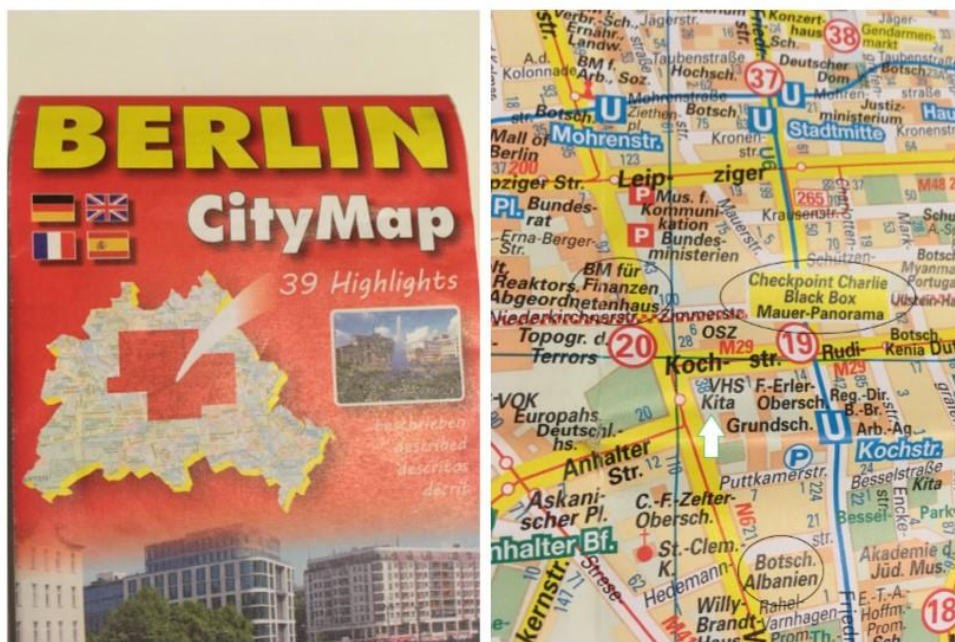

Berlijn - week 43: Geert anders en hetzelfde, halen en brengen.

Geert werkt de komende vier weken op het kinderdagverblijf Kochstrasse in Berlijn, behorend tot de Kindergärtencity. Dit is onderdeel van een uitwisseling waarbij Markus een zelfde periode op De Kleine Machinist werkt.

Kinderopvang is belangrijk in Berlijn, dat zie je meteen op de eerste de beste toeristische stadsplattegrond: tussen de toeristische hotspot Checkpoint Charlie, het Ministerie van Financiën en de ambassade van Albanië ligt mijn tijdelijke werkplek ('Kita') aan de Kochstrasse, duidelijk vermeld.

Anders én hetzelfde

Hoe anders is een kinderopvang in Berlijn ten opzichte van die in Rotterdam? De belangrijkste verschillen zijn wel de samenstelling van deze groep, de leeftijd van de kinderen en dat het hier gratis is!

Bij mijn eerste korte bezoek in april werd verteld dat deze groep uit alleen vluchtelingenkinderen bestond. Inmiddels is dat veranderd en zo eenduidig ligt het niet (meer). Om 'makkelijk' te beginnen: er zijn inmiddels ook twee Duitse kinderen op de groep van in totaal 32 kinderen. Bij het bekijken van de kind lijsten blijkt dat er wordt geregistreerd of een kind van 'Duitse afkomst' is, of niet (27); de definitie is dan dat het kind hier wel of niet geboren is. Dat kan dus betekenen dat een kind geboren is in de Verenigde Staten, of dat de ouders met het kind gevlucht zijn (bv. uit Syrië) en vaak nog maar kort in Duitsland zijn. De helft van de kinderen komt uit het Midden Oosten, waarvan de helft uit Syrië. Bij deze groep kinderen is taal een groot aandachtspunt. De locatiemanager vertelt trots dat de kinderen nu (pratend) ruzie maken in het Duits, dat was een jaar geleden nog ondenkbaar.

De kinderopvang in Duitsland is bedoeld voor kinderen van 0 tot 6 jaar; onderverdeeld in 0 – 3 jaar ('Krippen') en 3 – 6 jaar ('Kita's'). Hier gaan de kinderen 'pas' naar school als ze 6 jaar zijn, en dat gebeurt één keer per jaar, bij aanvang van het nieuwe schooljaar. Ik werk op een groep met de oudsten (Kita); de kinderen variëren tussen de 2 en 7 jaar. Sommige kinderen van 2,5 jaar zijn niet meer op hun plek bij een 'Krippe' en stromen zo wat eerder door naar de Kita. Omdat er maar één keer per jaar wordt doorgestroomd naar de basisschool kan het zijn dat een kind ouder dan 6 jaar

nog op de opvang zit, en zeker als er sprake is van een taalachterstand kan het beter zijn om langer in de Kita te blijven (met extra aandacht voor de taalontwikkeling).

De opvang in Berlijn is gratis. De gemeente bepaalt op grond van de situatie van de ouders (werk, studie, taal cursus) op hoeveel uren opvang per dag de kinderen/ouders recht hebben. Dat varieert op 'mijn' groep van 5 tot 9 uur per dag, en dan wel voor vijf dagen per week. De klok loopt vanaf het moment dat de kinderen gebracht zijn. De opvang is geopend van 07.00 tot 17.30 uur.

Eén van de gevolgen van die gratis opvang is dat er grote wachtlijsten zijn: er is een groot tekort aan kindplaatsen én pedagogisch medewerkers!

Halen en brengen

Wat zoek ik in Berlijn? Wat kom ik halen? Inspiratie!? Ik kom voor de ontmoeting met deze kinderen. Ik ben gegaan omdat ik hier – op deze groep met deze kinderen - de noodzaak, de urgentie van mijn werk dacht te zien. Tegelijkertijd wil ik zien hoe pedagogisch medewerkers de kinderen, zo'n groep aanpakken. Ik ben benieuwd wat het me gaat brengen.

Maar ik neem natuurlijk ook wat mee. Om te beginnen heb ik de groep op de eerste dag een cadeau gegeven. Eén van de kinderen had het grote pakket al gezien en vroeg meteen of ik jarig was; "nee, het is een cadeau voor jullie". Ik bied het aan aan de groepshulp, ze maakte het cadeau langzaam open, de spanning stijgt ... het is het boek 'Bijna Alles' [Joëlle Jolivet], Ja, in het Nederlands, want 'Fast Alles' is volgens de Duitse uitgever niet meer leverbaar en het is een boek vol met kleurrijke tekeningen van bijna alles. Een verplicht nummer voor ieder kindercentrum; op de Matroos hebben we 'm natuurlijk, net als het grote "Beestenboek".

"In tegenstelling tot het Beestenboek bevat Bijna alles afbeeldingen van een veelheid aan onderwerpen. Het lijkt daarmee op een geïllustreerde encyclopedie, met het verschil dat Jolivet een geheel andere - eigennamen - ordening geeft aan de dingen. Geen alfabetische volgorde maar een indeling op onderwerp, zoals Muziekinstrumenten, Het menselijk lichaam, Schepen, Kleding uit de hele wereld, Vliegtuigen, Groente en fruit, Bloemen en bomen. Een grandioos kijkboek op zeer groot formaat." [Uitgeverij de Harmonie]

En als ik in de groepsruimte naar de boeken kijk, vind ik een bekende: 'Oh wie schön ist Panama'. De Kleine Machinisten hebben het boek (nog) niet gelezen, maar hebben de voorstelling gezien in de Schouwburg. Het origineel Duitse boek is ook hier een prijswinnaar en uitgeverij Lemniscaat rekent 'O, wat mooi is Panama!' tot een van haar kroonjuwelen.

Ik wil voorlezen ... mijn Duits is best aardig, maar voorlezen aan een groep kan eigenlijk alleen met een boek wat je zelf goed kent. Ik zoek mijn uitvlucht bij de 'kamishibai', het verteltheater biedt grote kleurrijke afbeeldingen die de kinderen vangen, als ware het een televisiescherm. Ik kies een verhaal met de minste tekst ... en tien minuten later begint de voorstelling!

'Der dicke fette Pfannkuchen' is het verhaal over drie oude vrouwen die pannenkoeken gaan bakken. Maar als die grote dikke pannenkoek klaar is springt hij zo uit de koekenpan en loopt het bos

in. Hij ontmoet daar een wolf, een geit, een haas, een paard en een varken die de pannenkoek willen opeten. Maar de pannenkoek loopt rustig door. Totdat hij drie kinderen tegenkomt.

